

6/38

LA CAMPANA

DE

GRACIA

10 céntims

DE DIJOUS A DIJOURS

TOTA la senmana s'ha invertit en la discussió dels suplicatoris. Han parlat els representants de les minorias; ha parlat en Romero Robledo, posant un cuidado molt especial en mantenir sa doble personalitat de President de la Cámara, y per lo tant, ministerial, y de President de la Comissió de suplicatoris, y en aquest cas adherit a l'oposició; y a pesar dels poderosos arguments aduïts en el curs del debat, l'amo Toni s'ha tancat sempre a la banda, com si la salvació d'Espanya dependís exclusivament de que tingui de passar la seva.

Un periódich independent, El Gráfico, pinta en aquests termes el seu sistema de defensa: «Llevado a los caminos del sofisma el señor Maura, no se ve detenido por ningún escrúpulo de orden moral, acusa sin pruebas, alega textos falsos, creyendo fijar de finitivamente la imputación, y por si algún resquicio quedaba abierto para la buena fe en este debate de los suplicatorios, el Sr. Maura lo cierra, buscando en supuestas afirmaciones del señor Montero Ríos—pérfidamente interpretadas—una excusa y un apoyo para su solapado proceder.»

Per correspondre com es degut a una conducta tan desatentada, ha sigut menester apelar al obscuracionisme.

L'intrèpit Lerroux, el primer acusat, el que ha sigut posat a cap de llista dels diputats objecte de suplicatoris, als quals s'intenta despossehir de la seva investidura, ha sigut el primer en rompre'l foc, y ho ha fet ab un brillo, ab una serenitat, ab una valentia veraderament admirables.

Ferm en el seu dret, apoyat en las garantías que li concedeixen las prescripcions reglamentarias, se las ha hagudas ab el govern, ab las tayfas de la majoria y ab la vice-presidencia del Congrés, qu' en distintes ocasions ha tractat de pararli l'embestida. Al govern no l'ha deixat bó ni pels gossos; a la majoria l'ha domada, obligant a permanecer en els banchs als diputats ministerials que tractavan de deixar-lo sol, y en quant a la vice-presidencia, ha acabat per imposárseli ab la forza del seu dret y ab l'espurneig brillant de la seva eloqüencia.

Antor del article «La interior satisfacció», objecte del suplicatori, l'ha llegit dugas y tres vegadas, sostenint, contra'l parer de la mesa y del govern, que havia de insertarse en el Diari de sesiones, y a las excusas que s'han alegat per no ferho aixis, per tractarse de un document escrit, ha contestat que no pararia fins a conseguirlo, mal hagués d'apéndresse'l de memoria y recitarlo.

Ab una facultad de recursos inagotable, ha exhumat textos y més textos dels governants, que 'ls posan en mal lloch, descubrint las sevas inconsequencias y la falta de autoritat que tenen pera sotmetre als representants del poble a l'acció dels seus tribunals de justicia. Dels seus, sí; porque ells son els que 'ls nombran, els separan y 'ls tenen per tot lo que 'ls convé baix la seva immediata dependencia.

Oportú y valent al retxassar las interrupcions, intencionat y certor al tornar la pilota, ha tingut rasgos de un formidable efecte desconcertant. Aixis, a propòsit de la qüestió Pickman, ha censurat durament que mentres a Castelló de la Plana un homicida que matà en desafio al seu rival cova en la presó, l'homicida de Sevilla gosa de llibertat, sols porque'l govern no s'ha atrevit a afrontar el disgust de la guardia civil.—Pero no tingueu por,—ha afegit—aquest govern morirà com els criminals que pretenen fugir de la guardia civil: per l'espalla. Ja'm sembla sentir l'espatech dels mausers.

«Per la meua part,—ha dit—no temo a la justicia: he suferit persecucions, presons y extranyaments com a periodista republicà, y no sé si será porque considero honrosos aquests processos ó per la meua constitució orgànica, pero l'fet es que ab aquests disgustos encare m'hi engreixo.»

Un aplauso ardorós al valent diputat per Barcelona. Pera sostenirse en l'actitut que ha adoptat, pot contar ab l'apoye decidit del poble republicà, disposat a jugar-se el tot pel tot, en defensa de la immunitat dels seus representants en Corts.

L'esquadra del Báltich, enviada per Rússia al Mar Groch, n'ha fet una com a cove al travessar el Mar del Nort. Un esbart d'embarcacions pescadores inglesas ocupadas en la seva pacífica tasca, se vejeren sorpresas per l'esquadra russa, la qual esbargint ab els seus reflectors las tenebras de la nit disparà contra d'ellas canonadas de boig. Dos ó tres de las embarcacions sigueren tiradas a piko: se contan alguns morts y bastants ferits, y l'esquadra russa, una vegada consumat l'atropello, passà de llarch, sense reconeixer el seu error, ni prestar a las victimas el més petit auxili.

Inglaterra ha esclatat en indignació, demanant una reparació completa a una agressió tan brutal. Si s'haguessin de seguir las corrents populars el govern anglés hauria de declarar la guerra a Rússia. Pero no será tant. El govern de Inglaterra está interessat en evitar las complicacions que surgirían, cas d'extremar las cosas.

La causa de aquesta bojeria depén per una part de la ineptitud de las tripulacions de la esquadra, entre las quals s'hi conta molta gent que may se'n ha vistas de més frescas que navegar. No se'n alegrarán poch els japonesos quan ho sápigam. Depén també de la por. La esquadra porta embarcat el canuelo a bordo. Per tot arreu li sembla que ha de trobar japonesos armantíj paranyos. Per barcos del Japó van pendre las embarcacions inglesas dedicadas a la pesca.

A lo millor, la esquadra del Báltich ha fet la seva aparició en la rada de Vigo, y ja 's registra una nova brutalitat. Veritat es que no ha disparat els seus canons més que pera fer salva; pero també es cert que contra las advertencias de las autoritats de Ma-

rina, els barcos russos han fet carbó dintre la rada, atropellant las lleys de la neutralitat.

Espanya no té medis per impedirho, apareixent als ulls del mon com una nació abandonada, sense possibilitat de fer respectar els seus drets.

Potser si en Maura hagués anat a Vigo hauria lograt convèncer al almirall Rodjentsvenski, ab un discurs dels seus.

PEP BULLANGA

EL DESHAUCI

En el terreno de la rahó y de la justicia l'amo Toni ha suferit la més gran de las derrotas. A cada sessió del Congrés els arguments aduïts pels dignes representants de las minorias, deixan trituradas las sevas argucias y desvanescuts els seus sofismes en lo referent al punt concret dels suplicatoris, qu' ell mateix va suscitar, sense que ningú encare avuy s'haja pogut explicar per quina causa ó ab quina intenció política s'ha llensat a ferho. Son cops amagats els que té l'amo Toni, pero cops que se 'ls dona a sí mateix y que li fan perdre'l mon de vista.

«Es qu' está arrepenit de la transacció del 12 de juliol, en virtut de la qual quedà fixat el verader concepte de la immunitat parlamentaria, despullada dels abusos que 's podian cometre ab motiu de la mateixa? Llavoras, si realment n' está arrepenit, ¿per qué la proposava?»

Tot induheix a creure qu' en aquesta qüestió hi ha algú que secretament el mou y l'impulsa. Diputats existeixen en el Congrés que fan nosa als que pretenen acabar fins ab la sombra de las institucions liberals, y no podent d'altra manera desferse d'ells, se 'ls coloca fora del acort del 12 de juliol y 's pretén encausarlos per fets anteriors a la fetxa de aquest acort, entregantlos a la jurisdicció de una magistratura, que, segons manifestació oficial del Ministre de Gracia y Justicia en l'acte d'obertura dels Tribunals, tant deixan que desitjan en punt a imparcialitat y independencia. De manera que, segons clarament va manifestar el Sr. Canalejas, bastará una targeta de un ministre ó de un gobernador civil dirigida a qualsevol jutje complascent pera que per medi de un senzill suplicatori, sigui arrebatada la investidura a un diputat de la nació.

May, desde que funciona'l sistema parlamentari, havia tractat cap govern de inferir un atropello semblant a la immunitat parlamentaria.

Era precis que vingúes l'amo Toni ab todas las sevas ínfulas de home de lleys, a provocar una qüestió com aquesta tan prenyada de perills y de conflictes.

Perque no 's tracta, com volen fer creure alguns, de un assumpte de caràcter intern que afecta sols a tal ó qual personalitat amensada de procedes: es, pel contari, un atac en tota regla al sistema en las sevas arrels mateixas; es la supeditació permanent de la representació directa del poble a las arbitrietas del poder executiu. Admesas las teorías del amo Toni, en las assembles deiberants espanyolas, quals majorias apareixen compostas generalment dels que deuen l'acta a la influencia oficial ó a las malas arts protegidas y amparadas pel govern, no podrian tenirhi cabuda, sino baix un peu de una dependencia y una inferioritat manifestas, els legítims representants dels electors que haguessin guanyat l'acta a despit de aquells influencias y malas arts. Els bruts, els tarats excluirían sempre que aixis s'ho proposessin als nets y als sans, bastant pel cas que un jutje qualsevol presentés un suplicatori, y que'l remat de la majoria 's prestés a otorgarlo, sense ni menos discutirlo. Quan el govern s'empenya en una cosa, tot bon ministerial li ha de dir al govern sempre que sí.

Aquest es el cas y aquesta, precisament, la forma que s'emplea en l'actual discussió.

Lo que diu l'amo Toni, lo que l'amo Toni mana y disposa s'acata, fins contra de la seva opinió particu ar pels individus qu' en representació de la majoria forman part de la comissió de suplicatoris; y las teorías més sofisticas que no poden sostenirse seriament, son acullidas ab els aplausos dels diputats del pilot.

Hi ha més encare: cada vegada que l'amo Toni sufreix un descalabro y es triturat materialment pels arguments que aduheixen els diputats de las minorias, els anònims del pilot l'alsan en triuñu y l'aclamam ab frenesí, tan més ruidós, com més vergonyosa y ridícula ha sigut la caygada.

Veritat es que l'amo Toni ha trobat la manera més propia de interessarlos. Aixis, quan se ven perdut, diu sempre lo mateix:—Jo no me'n aniré del govern, succeheixi lo que succeheixi, mentres conti ab un sol vot de majoria.

Y está clar, aquesta seguretat que 's dona de no anarse'n del govern, es lo que més entusiasma als que, a cambi del favor que 'n reben, están sempre disposats a concedirli tots els vots que vulgui y necessiti. Han constituhit una especie de sindicat de l'exploitació del país y del sacrifici de las públicas llibertats. L'amo Toni hi posa las iniciativas, y 'ls anònims de la majoria 'ls vots: se parteixen bonament els beneficis, y que vaji rodant la bola.

Mentres tant els debats s'envenenan y enconcan de día en día. Todas las minorias unidas com un sol home surten a la defensa del principi de la immunitat parlamentaria, sense'l qual no hi ha Parlament possible.

Y l'amo Toni tío que tío, cada día més inensat, cada día més provocador, porque 'ls que l'alentan y l'empenyen diguin qu' ell es un valent y l'únic governant de caràcter que ha tingut Espanya.

L'altre día el president de la Cámara, desitjós de posar fi al conflicte, de acort ab els representants de las minorias, arbitrà una solució conciliadora que deixés en bon lloch la dignitat del govern y las prerrogativas del Parlament.

Proposada que fou al amo Toni, aquest la rebujá de plá.

Un home de una templansa tan reconeguda com el Sr. Azcárate, hagué d'escoltar de la seva boca aquesta declaració:

—Es inútil tot: en aquesta qüestió estich resolt a arribar fins al cap de vall.

A lo qual respongué'l digne diputat republicà:

—Fins al cap de vall hi arribarem tots.

Y l'amo Toni terminá dihent:

—En aquest cas, comensin a prepararse pera mudar de casa.

Una frase més, altiva y provocadora, com las que 's permet pronunciar a cada instant.

De segur qu' estant com está exercint de caball boig, no ha medit tota la importancia ni todas las consecuencias de aquesta especie de intimació de deshauci.

Perque aquí si hi ha algú que ha de mudar de casa no será may el propietari de la finca, sino 'ls inquilinos que no pagan lo que deuen.

Propietaris d'Espanya som els espanyols... tinguiho ben entés l'amo Toni. Ell no es més que un masover. Posat al davant de l'hisenda pera cuydar-la y millorarla, ni la cultiva ni la beneficia en profit de tots. Tot lo més permet que s'hi xali la cateria dels seus paniaguats que l'esquilman a competencia. Y ell, l'amo Toni, vingi deixarihi creixer las malas herbas, vingi sembrarihi las maledidas lleavors de la reacció y del clericalisme. Ara mateix empunya la destreal pera fer caure 'ls arbres sants de las llibertats públicas, regats copiosament ab la sanch del poble.

¿Y ha de permetre'l poble espanyol, l'únic propietari de la finca per dret natural, inalienable, que que 's consumi aquest atentat monstruós y bestial?

No: may de la vida.

Partim peras de una vegada. Qui se'n haja de anar que se'n vagi. Si no vol de bon grat, que salti per forsa.

Aquella revolució anunciada per l'amo Toni, ara la comensam a veure, condensantse per moments y fentes de tot punt inevitable.

No l'haurá feta desde dalt, com prometia; pero a lo menos ningú sino ell l'haurá provocada.

P. K.

Tant y tant va'l canti a la font...

o entra en els nostres propòsits tractar qüestions que pugnin portar el dissentiment y la discordia en la gran fam lia republicana. Més de quatre vegadas sentim la tentació de censurar certs actes de determinadas personalitats; pero, després de reflexionarho molt, desistim de ferho, imposant silenci a la nostra ploma.

«¿Qué se'n treu—ens preguntem—de donar la gran llansada a un moro mort?»

Perque com a moros morts, y ben morts, incapasses de resurrecció y en estat de descomposició pútrida, ens hem acostumat a considerar als que per unas ó otras causas, per obcecació del es perit ó per càlculs del egoisme, emprenen la tasca de contrariar ó de posar reparos y destorbs al formidable moviment popular, que té per distintiu la gloriosa bandera de la Unió republicana.

Es temerari tractar de donar vida avuy a las funestas discrepancias que produhiren trenta anys de esterilitat y desconcert, a benefici exclusiu dels governs de la monarquia. Aquest afany insensat s'estrellará sempre en la resolució, no ja de l'immensa majoria, sino de la totalitat del poble republicà, que al últim ha comprés que l'unió es forsa, y no té sino motius pera felicitar-se dels resultats que ha anat conseguint desde que aquest principi signé proclamada en la gloriosa Assamblea de 25 de mars.

Per tal rahó, no es gens envjeable la situació desayrada en que 's colocen els que voldrían tornar a aquell estat de marasma y d'impotencia, que fou la vergonya de la desconcertada familia republicana, als ulls dels seus implacables enemichs.

Venen aquestas reflexions a propòsit de certas declaracions atribuhidas al senyor Vallés y Ribot, en una conferencia que doná dissapte al vespre en el Centre Catalá federalista de la plassa de Santa Ana, y qu' en l'extracte que d'ella publicá La Publicidad, van concebudas en els termes següents:

«A los que como yo han luchado por los ideales federales más de 30 años debe satisfacerme muchísimo el que hoy entre los republicanos no hay unitarios, sino federales y no federales. Una victoria es para Pi Margall el que el agosto, el ilustre jefe de la Unión Republicana haya dicho que entre los republicanos ya no hay unitarios.»

«Pero el que en la República proclame la unidad legislativa, la administrativa, la jurídica y la del ejército, proclamando al mismo tiempo la autonomía del Municipio, a pesar de sus pesares será centralista, será unitarista.»

«Porqué es posible que un pensamiento claro, sereno, defienda las cuatro unidades citadas, proclamando al mismo tiempo la autonomía de los Municipios? Sólo un cerebro enfermo, sólo el que reclame la asistencia de un médico alienista puede afirmar tal cosa.»

«A los que sustentan tales ideas les combatiremos sin descanso toda la vida. Hermanos por la República, enemigos por la Federación.»

Aquests conceptes aixis exposats produhiren, com es natural, un moviment de general indignació en el camp de la Unió republicana, y al rebombori de las protestas—no avans, com hauria sigut del cas—el senyor Vallés y Ribot declará en un escrit de rectificació que no hi havia res de lo dit: que de cap manera havia faltat al respecte y a la consideració que 's mereix l'ilustre jefe de la Unió republicana, y que 's reservava donar una prova de lo que afirmava publicant un extracte fidel de la seva conferencia en el senmanari El Federalista.

Per la seva part, el redactor de La Publicidad, autor de la ressenya, declarava atenirse estrictament a lo consignat, com a recullit dels propis llabris del senyor Vallés y Ribot.

¿Entre un que afirma y un que nega, a qui donar la rahó?

Podrían treure's de duptes els oyents—que alguns n'hi hauria, encare que no gayres—de la conferencia. Pero correriam el perill de acabarnos d'extraviar, dat l'apassionament dels amichs y 'ls enemichs del Sr. Vallés y Ribot.

En aquesta qüestió lo més trist pel conferenciant no es que haja dit realment lo que La Publicidad li atribueix, sino la convicció moral que tindrà tothom de que aquests conceptes, en els seus llabris, siguin perfectament verosímils.

Aixís com ningú creuria may que 'ls pognés emetre cap dels dignes diputats federals que forman part de la minoria republicana del Congrés, com per exemple'l Sr. Estébanez, el Sr. Nogués, el Sr. Bofill y altres, la creencia de que han pogut esser formulats pel Sr. Vallés y Ribot será, desgraciadament per ell, bastant general y també bastant fundada. Y ell sol se'n té la culpa.

Cap dels diputats federals a qui acabem de aludir ha fet may armas contra la Unió republicana; al contrari, tots la respectan y l'enalteixen, y alguns s'honran cooperant eficazment a la seva acció política. En distintes ocasions li prestan el seu concurs. No son raros els meetings y altres actes públics en que 'ls diputats federals se barregen ab altres que no son federals, concretant l'armonisació perfecta de las sevas aspiracions comunes per un fi polítich determinat. Y no abandonan per aixó ni 'ls seus principis, ni las sevas creencias, ni'l seu programa.

En cambi al Sr. Vallés y Ribot ¿quán y may se'l ha vist dintre de aquesta tónica?

A la Unió republicana den indubtablement la doble representació que va portar al Congrés. Recordem, nosaltres, com si fos ara mateix, que al concretarse positivament a Barcelona el moviment de unió que partia de abaix després de l'admirable victoria conseguida en las eleccions de Diputats provincials, en aquell célebre banquet donat als electes en el gran saló de Fraternidad republicana, hi comparegué'l Sr. Vallés, com un naufrach de las sevas veleitats inverosímils, essent acullit ab la més franca y generosa cordialitat republicana. Ningú volgué recordarse de que vuit días avants el Sr. Vallés y Ribot encare deya que 's trobava a igual distancia dels republicans que dels catalanistas: ningú volgué retreureli actes que demostravan palmaria, ment que a despit de aqueixa pretesa equidistancia, se trobava en realitat més dintre del catalanisme que del partit republicà. Se li consentí que prengúes part en aquell acte y fou rehabilitat per alcansar poch temps després la representació de Barcelona.

Als que ja llavoras, en el terreno de la confiansa, manifestavan que ab la seva extremada benevolencia estava cometent el partit republicà un grave error, tenian rahó de sobra. Coneixían al Sr. Vallés y l'creyan capás, no sols del desgrahiment, sino també de perseverar en una política d'egolatria, que la té de tota la vida com encarnada en la seva naturalesa.

«¿Ab, quin concepte més equivocat de la política republicana, que ha de ser tota ella abnegació y desinterés, el concepte del Sr. Vallés y Ribot, avants de que la Unió fos concertada, y fins després que aquesta unió ha sigut un fet consagrat per l'entusiasme del poble republicà!»

¿Qué poch l'ha sentida ab la noblesa, la claretat franca y l' desprendiment requerits, l'eficacia de aquesta política fructuosa!

¿Quína inoportunitat més manifesta la persistencia, vingui ó no vingui a tom, en els seus tíquis miquis doctrinals!...

Treure a colació sempre y com per sistema el punt de las diferencias que 'ns separavan, quan hi ha tantas cosas que 'ns mantenen units y ens obligan a estarhi ab tot l'imperi de las necessitats urgents, implica un desconeixement absolut de la realitat ó alguna cosa pitjor, si es que aquesta tasca, com algú podria creure, obeeix tan sols a móvils interessats, a intrigas de baixa má, al desitj egoista de conservar ben destacada la personalitat per aprofitarse'n quan arriba l'hora del repartó de representacions.

Pero la realitat s'imposa y 'ls càlculs més ben urdits fracassan.

Y la realitat es que l'Unió republicana, que conta ab l'adhesió ferma y desinteressada de la part més sana y numerosa del antic partit federal, abomina de todas aquestas maniobras que tendeixen a entorpir la seva missió. De la cooperació concordada 'n naix una corrent de respecte mutuo a las idees dels elements que l'integan. Ni may els elements no federals de l'Unió han combatut el credo federal, ni may tampoch els que professan aquest credo y dintre de l'Unió s' troban ab cos y ánima, han cregut que havían de combatre las solucions que aquells patrocinan. Altra feyna hi ha.

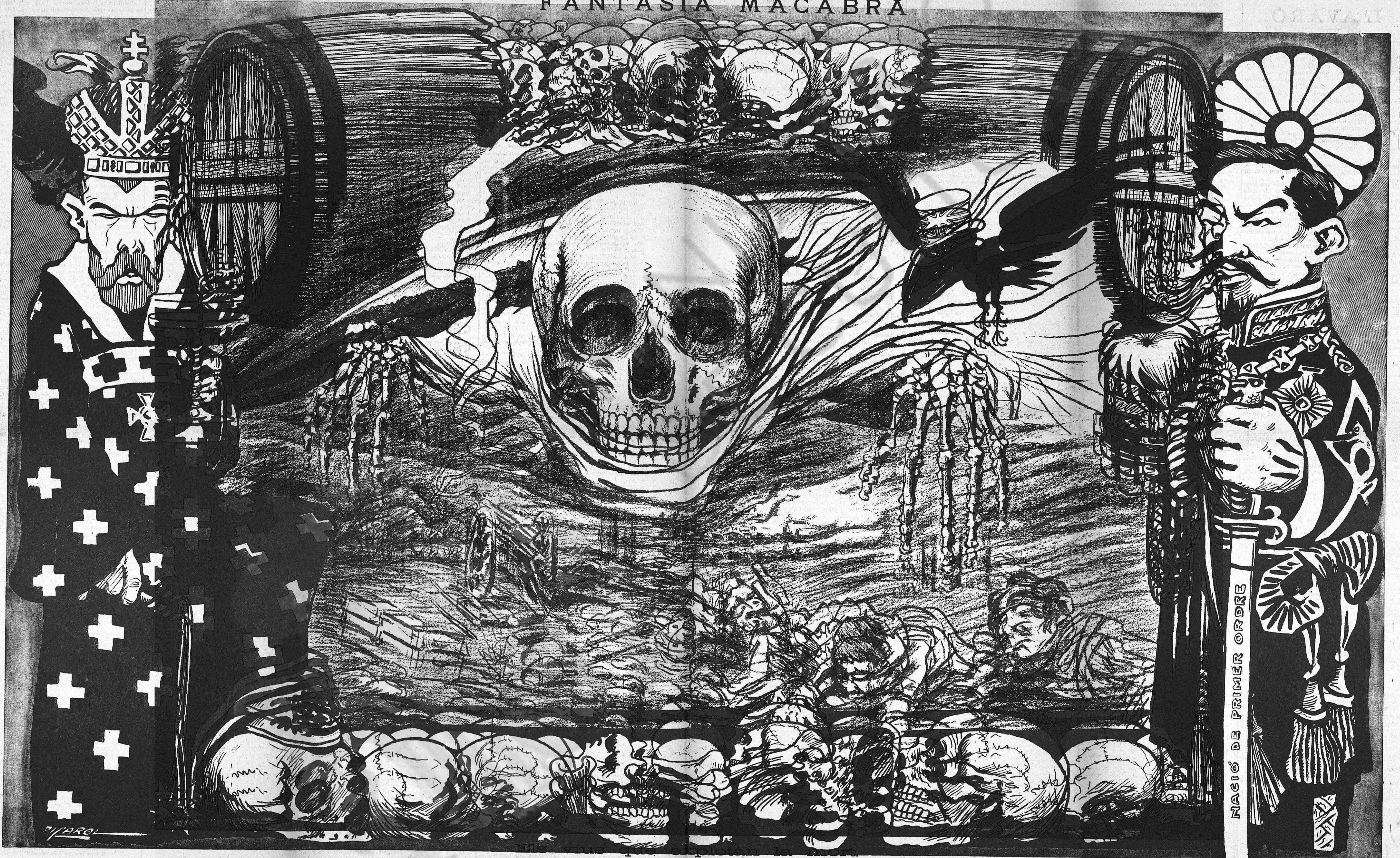
Tothom estima que s'ha de deixar al arbitre del país la facultat de decidir respecte a la millor organissació que se haurá de donar a la futura República; y tothom reconeix també que lo que importa avants que tot, es conquistaria, lluytant ab encarnament, sense treva ni descans, contra 'ls governs de las vellas institucions. ¡No n'hi ha poca de feyna a fer!

Si'l Sr. Vallés volgués correspondre a la confiansa, que per lo vist ab tan mal acort varen conferirli 'ls electors de la Unió republicana, veuria que avuy com avuy el seu lloch se troba en el Congrés, pera lluytar cara a cara contra aquest govern jesuít y despòtich que tracta de atentar a la immunitat parlamentaria y que te en remull projectes tan perniciosos com el de administració local, en contra de las representacions populars fillas del sufragi y el projecte de reforma del Concordat, contra la supremacia del poder civil y en favor de la clericalissació d'Espanya.

Allí es ahont deuria anar y no a la taula de un Centre a dilucidar punts tan sobats y resobats y al mateix temps tan inoportuns com el tema del «Federalisme y l'unitarisme», ab manifestos propòsits de restablir antigas y funestas diferenciaciones.

Hi ha caygadas de tal naturalesa que posan fi a la vida pública de un home. Ja fá temps que 'l se-

FANTASIA MACABRA
FANTASIA MACABRA

Els vius que explotan la mort.

L' AVARO

« Juras que, mentres visquis, cada any me portaràs una corona? »
 — Sí, Rita, t' ho juro.
 — ¡Gracias, Bernat! Ara moro tranquila.
 Y pronunciadas aquestas paraulas, la pobra malalta torsà 'l cap, llessà un gemech apenas perceptible y 's quedà inmovil. Era morta.
 — ¡Que se 'n recordi! — va dirli 'l nebot, únich testimoni de la lúgubre despedida: — Li ha promés portarli una corona cada any.
 — Y li portaré, no tinguís por, li portaré!...
 — Aixís ho espero; perquè si no, jo 'm cuydaré de refrescarli la memoria.

Las reticencias del nebot no eran del tot infundadas. Homes avaros s' han vist al món; pero com en Bernat, cap.
 Se 'n contavan d'estupendas de la seva avaricia. Per anar a Sant Andreu, a peu, a comprar un pa de tres lliuras, per la única rahó de que allí hi havia un forn que 'l donava un centim més barato, no s' hi pensava gens. No fumava, no bevia, no menjava... apenas; deya que l' excessiva alimentació es perjudicial al individu. Quan sentia explicar que las serps passan perfectament tres mesos sense probar caixalada, ¡li venían unas ganas de ser serpl!.
 A la seva dona no 'l havia matada materialment de gana; pero podia molt bé assegurar-se que no era de plétora de lo que la infelís havia mort.
 Tenia res de particular que 'l seu nebot, ab rahó estranyat de la promesa de la corona, l' amenassés recordarli 'l compromís en cas d' olvit... involuntari?

Arribà la diada dels morts.
 — ¡Ja ha pensat ab alló, oncle?
 — ¡Ab qué?
 — Ab la corona que al morir la pobra tia va jurar portarli.
 — Si que hi he pensat; — va fer el viuado, exhalant un suspir, que no se sabia si li sortia del cor ó del portamonedas: — ¡Qu' es indispensable portarli avuy?
 — Avuy, demà... El dia es lo de menos: la qüestió es que hi hagi el recort, la voluntat, la demostració de que la memoria de la pobra difunta no s' ha extingit.
 — ¡Ah, no! En quant a aixó, pots estar ben segur de que jo... ¿Tens un cigarro?
 — Sí; pero no s' olvidi de la corona. Pensi que moments avans de despedirse la tia de vosté, li va prometre de la manera més solemne...
 — No siguis pesat!.. ¿No t' he dit que sí que hi penso?

En Bernat surtí al dematí, pero no va comprar la corona. Va limitarse a mirarne, a enterarse del preu, a fer comparacions...
 Tornà a surtir després de dinar y... lo mateix que 'l dematí: tampoch la corona va ser comprada.
 Efectuà, en havent sopat, una tercera surtida, sempre ab idéntich propòsit, y sense corona tornà altra vegada a casa.
 L' endemà 'l nebot va dedicarli la carga número dos.
 — ¡Y la corona de la tia?
 — ¡La corona?
 — Sí, senyor, la corona. ¿Que no sab qué vull dir?
 — Prou que ho sé: vols dir la corona.
 — Y bé, ¿com estém? ¿Ja l' ha comprada?
 — Encare no. No siguis impacient. Ja sabs que li vaig jurar, y 's juraments que s' fan al peu d' un llit de mort son, per mí, sagrats.
 — Pero, ¿per qué triga tant, donchs? ¿No seria millor que a horas d' ara ja hagués complert el jurament?
 — ¡Torném' hi!.. Pera tributar un recort a un difunt és absolutament precís ferho 'l dia 2 de Novembre?
 — Ja vaig dirli que nó. Pero ¿sab? com que vosté es d' aquesta manera.
 — ¿De quina? — va fer en Bernat, com si baixés del hort.
 — De cap... ¡Hasta demà!

Al dia següent tot continuava del mateix modo.
 — ¿La corona, oncle?
 — Ja hi penso, ja!
 Passaren vintiquatre horas més.
 — ¿Qué hi ha de la corona?
 — Estigas tranquil. Compliré ab el meu deber.
 Transcorregué un altre dia, y un altre y un altre.
 — Oncle, ¿que ja se 'n ha olvidat?
 — ¿De la corona? No hi ha hora que no hi pensi.
 — ¿Es dir qu' encare no l' ha comprada?
 — Encare no, pero no t' despatientes. Poch a poch se va lluny.
 Al veure aquella calma, 'l nebot acabà la paciència.
 — Digui la veritat! Vosté no pensa ni ha pensat may en complir la seva paraula.
 — T' equivocás. Y un día ó altre te 'n convencerás.
 — Donchs, ¿per qué no s' determina? ¿Qué espera? ¿Per qué tarda tant?..
 En Bernat se quedà un rato silenciós, pero al últim va desbotar:
 — Tardo tant... ¿Vols que t' parli ab franquesa?.. Perqué penso no portar la corona al cementiri fins a últims de mes...
 — ¿Y aixó?
 — Perqué m' han dit — murmurà en Bernat, baixant la veu — que quan ja fa días que han passat els Morts... a las botigas las donan més barato.

A. MARCH

La mort de la Mort

Segons una antiga crónica del any mil doscents y tants,

va ocorre en aquelles fetxas un succés que per lo estrany val la pena que 'ls el conti ab tots els péls y senyals.

Per causas que no s' explican ni en rigor fan gens al cas, un día va divulgar-se la nova sensacional de que la Mort, tota fresca, acabava d' exhalar 'l últim suspir.
 — ¡La Mort mortal! — va exclamá 'l poble ignorant, ple d' infantil alegría: — ¡Quina xiripa, germans! Tenir per sempre segura la Vida! ¡Saber que may vindrà la Seca a inquietarnos! ¡Aixó si que será grasí!...

Y ja 's preparavan festas de carácter popular per celebrá ab tota pompa un fet tan inesperat, quan veus' aquí que 's conspícuos surten de repent dels caus, y dirigintse a las masses las comensan a increpar.
 — ¡Ja sabeu, pobres ilusos, el tremendo disbarat que feu, celebrant el mutis de la Mort? — va dir cridant un qu' entre la gent passava per un gran intelectual. — ¿Com no compreneu, tanocans, qu' en compte d' estar ballant valdría més que ploréssiu? ¿No veheu, desventurats, que la Mort, trista ó no trista, agradable ó repugnant, impertinent u oportuna, es, entre 'l gèneru humà, un article d' imperiosa primera necessitat? ¡No morir!... Bonica ideal!... Pero, no morintvos may, ¿ja heu contat els perjudicis que dins de poch us vindrán? — ¿Perjudicis? — va dí un tipo de nas sumament migrat y que a la quènta no hi veya gayre més enllà del nas: — Feu al favor d' explicárnosho. ¿Com ens pot perjudicar la mort de la Mort? — ¿Cóm?... ¡Tonto!

¿Tant buyt tens el pí de dalt, que no comprens una cosa més senzillera que 'l b-a-bà? Escolta aquests breus exemples, y tot seguit ho entendrás. Si ets mosso del cementiri, desde ara quedas cessant; si ets capellà, despedeixte de fer may més funerals; si ets notari, reflexiona els testaments que extindrás; si ets constructor de sarcófagos, ja pots comensá a quebrar; si ets cotxero, per enterros no es fácil que 't lloguin may; si ets escultó, adios estatuas y monuments sepulcrales; si ets agent d' esquelas fúnebres, per forsa has de plegá 'l ram; si ets lletrat, abur litigis sobre herencias y intestats; si ets fabricant d' epitafis, se t' ha acabat el despaig; si esperas els béns d' un oncle, ja 's pots esperá assentat; si la dona t' esgarrafa, may més d' ella t' lliurarás; si la sogra t' martiritza, tens sogra a perpetuitat; si...
 — ¡Basta! — va cridá 'l poble, llençant de cop un gran clam, al veure 'l horrorós quadro que li estavan dibuixant: — ¡No sabem lo que 'ns faysam! Corréu, aném tots plegats a dí a la Mort que s' aixequi, que no 'ns deixi aquí entre mans aquesta Vida perpetua... ¡Anémhi! Potser plorant conseguirem eterniría y ferla torná entertrés. —

En efecte, van anarhi, y 'l éxit va ser total. Tant y tant li suplicaren, tantas rahóns li van dar demostrantli las grans perduas que 's estava ocasionant aquella innovació estúpida, que la Mort — que al fi y al cap no es tan dolenta com diuhen — se dignà resucitar, y desde llavors fins ara ja may més se 'l ha antoixat torná a repetir la broma que 'l any mil doscents y tants causá pánich tan tremendo en tota la cristiandat.

C. GUMÀ

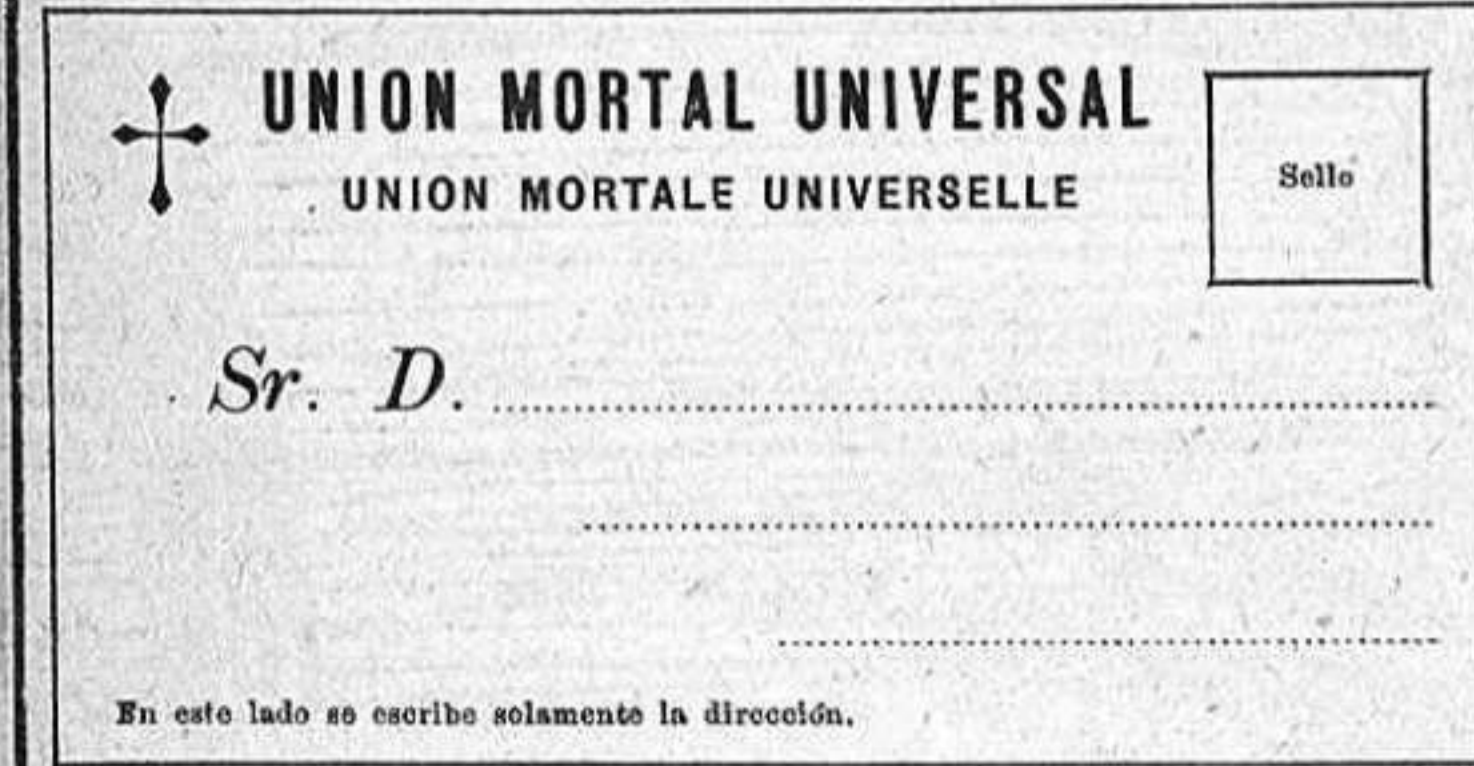
LO QUE DIUHEN ELS MORTS

A moda impers en l' altre mon lo mateix qu' en aquest.
 El vici lleitj de colleccionar postals y 'l abús atentatori de demanar autógafos a tot bitxo son dugas plagas que han arribat al país dels morts. D' una Necrópolis al altra s' envían els interessats las cartolinas ilustradas ab dibuixos y fotografías (con ó sin brillantino) que ara representan un pantecón acabat de construir, ara un carrer de xiprers retallats, ara una Chelito vulgar qualsevol. La qüestió es varietat y bon gust pera que 's que las reben tinguin ánima de correspondre desseguida y embrutin la fatxada de la postal ab un pensament... de cementiri, naturalment, ó ab un redol original y la firma ben grossa, que en aixó últim está la gracia quan se tracta de autógafos de gent important.

Figureuvos, lectors ab els homes y donas célebres que s' han mort desde que 'l mon es mon, si 's fá interminable una colleció de autenticitats valiosas. Donchs bé, nosaltres que sufrim també els efectes de la febre postal no 'ns havém donat punt de repós fins que, valentnos de una bona recomenació ultra tombista, hem pogut posta-

lejarnos ab algunas eminencias de categoria. Inútil ponderar el valor d' aquesta original colleció, única en el mon dels vius, que si no es completa encare, avuy consta ja de importantíssims originals que guardarém com sagrats joyells tota la vida y tota la mort, si quan ens morim dura encare la céba de referencia.
 Las postals rebudas del país dels difunts, del món de la quietut, no difereixen gayre de las nostras. En la part que hi ha 'l dibuix ó la figura no 's nota més detall que un flet negre mes ó menos groixut qu' envolta tota la tarjeta. De l' altra banda son també per 'l estil de las que coneixém, segons mostra que tinch al devant:

Y una vegada explicat el cóm y el perquè de la nostra satisfacció, al veurens possehidors de una ja numerosa colleció d' autógafos de personalitats mortas, no podém resistir la temptació de transcriure'n uns quants, els que 'ns han semblat més significatius y transcendents. Llegixin lo que diuhen alguns difunts en las postals que acabem de rebre:

Ah, si al mon dels vius hi poguéssim ser dugas vegadas!...

PRIM

De viu me tiraven pedres, jo les parava ab el front.
 Ara de mort no me 'n tiren, ¿que s' han fet mos detractors?

MOSSEN CINTO

M' agradaria ser viu tan sols per donar una forta abraçada al meu digne sucesor el batlle Lluch.

RIUS Y TAULET

El Regionalisme va ser el pitjor dels meus clients.

DOCTOR ROBERT

En Paredes me va matar; ja ho sé, y menos mal si me 'n pogués distreure. Pero ¿com puch olvidar-lo may més, si TOTA LA MORT m' hauré d' estar aquí entre paredes...

MARQUÉS DE PICKMAN

¿Russia y Japó? ¿Inglaterra y Fransa? ¿Conflicte Internacional; guerra Europea... Ara sería 'l hora de fer alguna cosa... Oh, que us ne faig de falta!

MARTÍNEZ CAMPOS

Digueu al DIVINO que no se 'm posi tant a la boca y que fassi mes bondat.

PI Y MARGALL

En este mundo traidor nada hay verdad ni mentira, tot es segons el color ab que 's poetas us ho pintan.

CAMPOAMOR

Vareig sembrar ab fé un camp magnífich y explotable... ¿Cóm está la cullita?... ¿Que se n' es fet dels segadors?... ¿No me 'n dius res, amich Collet? ¡Bona l' hem fet!

BISBE MORGADÉS

Ja ho veveu: Perqué vareig tirar una bomba. — Pre-gunteu al Czar de Russia quantas m' ha fet tirar a horas d' ara... y ningú li ha dit avemaria.

PALLÁS

M' havian dit que jo era 'l existe personificat, encarnació de la flemu política... Y en Maura, què?... Veigam si pendreu experiencia: « Val més un tupé conegut que un tupé per conèixer. »

SAGASTA

Fet y fet, també... Ara m' hauria trobat ab la PEJIGUERA del Descans Dominical. Morir de jam ó morir d' una cojida... es més hermós aixó últim.

EL DOMINGUÍN

Primer me pintaven a mí com un porch. Jo desseguida us vaig pintar a vosaltres com una gallina mullada.

MAC KINLEY

¡No hi ha com tenir bons costats!

ISABEL II

Veig que 'l meus deixebles se dedican ara a anar a fer farts y xéflis per tot arreu. Aixó no entrava en el programa... Que pensin que per la boca mor el peix.

CLAVÉ

Tants païssos que vaig recorre y he hagut de morir-me sense descubrir una terra que crech que 'n diuhen Espanya...

STANLEY

El rey a Barcelona? En Borrás a Madrid? « Ah, Castella, castelana si la terra catalana no t' hagués conegut may! »

VÍCTOR BALAGUER

Per estar bé ab la República, com ab las noyas quan s' hi enrahona, se 's ha de fer t' ullet constantement com feya jo.

LLEÓ XIII

Lo que més sento es haverme dit Pau.

KRÜGER

Monuments en aquesta hora? ¡Quinas ganas de fer-me fer papers ridículs!

PITARRA

¿Encare soch tan popular?

CANOVAS

¡Aquí us el deixó!

PRIMPESA DE... (aquí el timbre del Correus macabrichs no deixava llegir res més.)

El propietari de las tarjetas:

JOAQUÍM AYMAMI

LA MORT REPUBLICANA

Quan comptes de la vida nos demana la Mort, ab sa actitut d' esfige seria, se corgela la sanoh en nostra arteria y plora en la parroquia la campana. La Mort, essencialment republicana, Lliberta al esperit de la materia, Igualta la opulencia ab la miseria y als mes enemistats els agermana.
 Lo que la Vida ab febres y frisanas no 'ns ha sabut donar ni un jorn sisquera la Mort ens ho darà: ¡hi tinch esperansas! Qu' aixís com a la nit suceheix el día, vindrá una pau eterna y duradera darrera aquet reinat de tiranía.

JOSEPH OLIVERES PI

¡VIUDA!

ES no viuda d' home davant del mon; ella ho era de cor; el dol més fort el portava a dintre.
 Perdé 'l qu' era la seva il·lusió; alenava per ell y li prengueren; pero li va quedar la seva imatge: un nin hermosíssim que li endolia la soletat ab festas ingenuas d' ignocent que no veu 'l dolor porque no 'l pot compendre.

Anava al fossar a plorar y a arreglar las flors que guarnian la tomba d' ell, pero no en jorns assenyats com fan els autómats de la vida, sino en els días en que 'l trist lloch resta melangiós, despulat de las vanitats que li imprimeixen aquells dos de l' any, fets pera que la gent que no pensa en els seus morts, tingui obligació de ferho, porque ho manan la costum y la tradició.

El nen semblava compendre quelcom de lo que veyá, y sos hermosos ulls, gspiras dels de sa mare, traduhían lo que passava per aquell caparró que volia esbrinar el perquè d' aquella tristot, que no entenia, puig ell no podia sentir-la tenint una maretana tan amorosa.

Ella estava inmovil, com escoltant si li responia el pobre marit, y fins alguna vegada la fantasia feya cruixir la tomba, la lloesa 's movia sota seu com si ell volgués alsarla; llavors s' abocava sobre la pedra, escoltava y... res.

Las flors qu' adornavan 'l humil sepulcre creixian hermosas com si las llágrimas ab que las regava las hi transmetessin la bellesa de la viuda, puig ella anava perdentla com més ne vessava.

¡Qué bé li sentia 'l recort amorós en aquella soletat, qué bé s' hi dibuixavan son nuviatge, el fruit de aquella estimació al naixer, tot acudia a fer més trista 'l estada en aquell lloch de mort!

Venia 'l hora de deixar la companyia d' ell, de fer via vers la caseta, niu altre temple, ara claustre trist; lo camí era llarch y 'l feyan ella indiferent, y 'l nen sense caborias recullint enjogassat las fullas que 'l vent de tardor espolsava dels arbres de la carretera.

La nit, la protectora del amor li feya a n' ella més palpable la seva tristesa, venían recordansas de las passadas en brassos del espós, rubrietas de caricias afalagadoras en que petonejantse unían sos cossos pera fecondar son enllás y en que 'l fruit vingué omplintlos a abdos d' alegría.

Tot portava desitjos de vida y vegé decandir la d' ell quan més 'l encisava. Las nits allavors eran hermosas, tan curtas com felissas; després passavan llentament ab sovints desvetllaments qu' aprofitava pera besar al fill que dormia com ángel de la terra, y inconscient somreya a cada petó que relliscava per sas rojas galtonas.

J. B. SURRIBAS

EL DIA DELS MORTS

A LA MEVA ESTIMADA

¡Que trist es aquest día!
 ¡Que tétich y que gris!
 ¡Quín jorn mes cruel, ayamá, pel cor anyorads!
 ¡Fins de color de cendra apar el firmament, y el cant jolli y tendre de 'l auceilet, n' es cant d' anyorament!...

Avuy, que las campanas tan sols brandan a morts, y entorn de las fossanas s' hi vessan mars de plors; que tot es anyoransa, tristesa, dol, pesar, y el cor sense esperansa no fa mes que plorar, avuy es quan jo penso en tú molt mes que may y fondos sospirs llenso a l' ombra d' un desmay.
 ¡Avuy allí t' espia mon cor enamorat!...

pró al veure qu'ets, aymfa, un ángel de bondat; al veure't, endolada, entrar al cementiri, guianthi fé sagrada, no el gust de presumir; vejanse ab ulls plorosos per tos parents resar y ab llabis tremolosos sas tombas fins besar; si be es un jorn qu'apena, un jorn tétich y grís, mon cor de goig s'omplena y esclata un dois somris, puig veig, ma ben aymada, emplant el meu anhel; ¡Que celebrant tú aixís aquesta diada m'apars un angelet baixat del Cell

F. CARREBAS P.

A Zaragoza... ó al Charco

LS regidors republicans de Barcelona, que á expensas del erari municipal—¡la Pubilla paga!—varen anar á Zaragoza, m'haurán de permetre qu' en justa correspondencia al sacrifici que varen imposarse, 'ls hi dediqui un grapat de veritats, cada una d'ellas més grossa que 'l temple del Pilar.

En primer lloch serà sempre mal vist que una administració com la nostra municipal que té un déficit de 4,000 duros diaris; que no pot atendre necessitats urgents, entre ellas la de conjurar á tota costa els tristos efectes de la crisi obrera, gastí un dineral en correspondre á la invitació que li ha fet una ciutat germana, empenyada en donar interés y esplendor á unas festas de carácter popular. Molts dels electors republicans, que avuy dejunan á pesar seu, per falta de treball, no experimentarán el més petit consol, al enterarse del viatge á Zaragoza de alguns dels regidors qu'ells varen portar al Consistori, perque més que de fer xerínolas, se preocupessin seriament en regularisar l'admisitració de la ciutat.

L'austeritat serà sempre una de las virtuts més estimadas en qui de bon republicà blasoni.

Alegarán, sens dupte, els partidaris de la recreativa excursió, qu'era de tot punt convenient y fins polítich anar á la capital aragonesa, que conta entre 'ls seus moradors un número tan gran de correligionaris.

Admesa aquesta necessitat, hi havia un medi molt natural de satisferral, ananthi sempre que fos convenient, ab carácter de republicans, y pagantse cada hñ 'l viatge, y no ab el de representants del municipi barceloni y encare en companyia dels regidors regionalistas, y fent costat á un alcalde de Real Ordre.

Una demostració de fraternitat republicana catalana-aragonesa pot ferse sempre que 's vulgui, sense necessitat de mescolansas y barrees ocasionadas é equivochs en la seva interpretació, y á disgustos y desgabells en els seus resultats.

Perque en el famós viatge no semblava sino que cada element ne portés una de amagada dintre del pap, pera burlar y comprometre als elements restants. L'arcalde de R. O. no podia pensar més que ab el govern de 'n Maura que li ha donat la vara; els regionalistas Cambó y Puig y Cadafalch ab la seva especial autonomia y ab els medis polítichs-práctichs d' explotarla; els republicans Odón de Buen y Miró ab fer una bona jugada republicana, y en quant á 'n en Marí republicà y víctima á lo millor de febres intermitents regiona listas ab ballar al só que toquessin y sempre procurant ferho ab la més maca.

En suma: un gran galimatías en incubació. Unicament en una cosa podían estar conformes: en disfrutar junts tots els obsequis que se 'ls fessin, y en especia els de carácter bucólich. Que á lo menos es pogués dir qu'entre ells hi reynava una perfecta armonia y concordancia de paladar y de ventrell.

Fora de aixó, á uns regionalistas com en Cambó y en Puig y Cadafalch, que may han pogut e-campar la influencia del seu regionalisme més enllá de las fronteras de Catalunya, els hi havia de venir de perilla l'anar al extranger, confonente en una manifestació en la qual hi havían de pendre part els mallorquins ab no sé quin atribut y 'ls valencians ab la antigua Senyera, aquella bandera que no pot passar cap porta per no tenir que ajupirse, ess-nt precis despenjarla pel balcó. Aquest aplech d'elements de l'antiga confederació aragonesa format per honrar la memoria del alt é poderós rey en Jacme 'l Conqueridor, els devia semblar una cosa de tanta trascendencia, com si tota l'aygua del Ebro sigués decantada cap al seu moll.

Pero, nosaltres, republicans, ¿qué n'hem de fer de totas aquestas antiguallas, en el sentit que se 'ls hi vol donar? Podém estimar nosaltres á la terra y admirar com qui més las sevas glorias históricas, pero may podrém considerar una regressió al passat, com una base pera l'esdevenir.

Aixís es que 'l concert de sentiments republicans y regionalistas, al entorn del recort del rey conquistador, per forsava havia de resultar desafinat, á no ser que republicans tan radicals com el Sr. de Buen y 'l Sr. Miró s'avinguessin á donar una treva á las llyuytas dels nostres días, que son las únicas que deuen preocuparnos.

Poca cosa dirém del banquet oficial, en que tan intempestivament havían de barrejarse 'ls vivas al rey y á la República. Lo millor, lo més oportú pera tot republicà, es abstenirse de assistir á n'aquesta classe de agapes, ahont ja es sabut que las autoritats han de victorejar á las institucions á las quals deuen el pá que menjan y el cárrech qu'exerceí xen. ¿Quina necessitat t-nim de que després de molestarnos ab las sevas intemperancias, á la més petita protesta que fem, encare 'ns tirin á la cara, la taxa de descortesos?

Y tot perque republicans y regionalistas de per-

fecte acort en aquest punt (un acort que per més que 'ns hi esforcém, no arribém á concebirlo) tractavan de fer una manifestació reclamant del govern la concessió de l'autonomia municipal, com si l'autonomia nostra basada en la del individu, es á dir en la més pura y neta expressió democrática, tingués cap punt de semblansa ab l'autonomia dels regionalistas, que té per base el sufragi per caps de familia y encare coonestat per la representació colectiva de classes y corporacions.

Pero ni aixó era possible demanar. ¿Cóm quedavan, sino 'ls arcaldes, tots ells de Real Ordre?

Aixís es que després de molt bragar y de transigir no poch va arribarse á un acort aygualit, com el de demanar al govern, no l'autonomia, que aquesta paraula espanta y compromet, sino la libertad económica de los municipios.

¡Cuydado si 's va compromete l'arcalde Lluch!

Ara comprench, que á fi d'estalviarse un regany de 'n Maura, congraciante la seva benevolencia ab un acte de clericalisme, anés á la iglesia á oferir á la Verge del Pilar la seva vara de arcalde.

¿Quina cosa més bonica, veritat? Jo per la meua part, ho confesso, 'm sento fondeament comogut, y á trobarme dintre de la pell del amic Odón de Buen, colocarla una imatge de la Verge sobre la taula presidencial del Ajuntament, y quan el Sr. Lluch anés á presidir:—Quite V. allá li diría—¿No le dió V. la vara á la Pilarica? Pues ella es nuestra alcaldesa.

Aixís, á lo menos se podria dir que del viatge de la comissió de regidors á Zaragoza, se n'ha tret alguna cosa.

P. DEL O.

Córdoba hi ha un bisbe que no ha fet cap demostració pública ab motiu de la mort de la princesa de Asturias. Tampoch va ferne cap quan va morir Lleó XIII.

La causa de aquest extrany retraiment es en tots dos casos la mateixa. El bisbe de Córdoba alega que 'ls periódichs son uns embusteros, y que no s'ha de creure res de lo que diuhen.

Y ho practica al peu de la lletra. Basta que 'ls periódichs hajan donat compte de la mort de aquells dos personatjes, per creure ell qu'encare son vius lo mateix el papa que la princesa.

Y á uns prelatos de aquest calibre se 'ls hi paga 'l sou perque siguin directors de las ánimas!... En tot cas, de las ánimas de canti.

Ab motiu de la defunció de la princesa de Asturias van ser suspesas las maniobras militars que devían tenir efecte á Andalucía. Naturalment, estant de dol, el rey no podia anar á presenciarias.

Pero ara se 'm ocorre un dupte. ¿Per quin motiu se fan las maniobras militars: perque 'l rey las presencihi ó pera satisfacer una necessitat del exercit?

No sé que pensarán els militars, quan se fixin en la mena de consideració que ha tingut ab ells el govern.

Dos cosas va suspendre el govern ab motiu de la mort de la princesa: las funcions de teatro y las maniobras.

Végin si aixó no equival á equiparar als militars ab els comediantes.

La qüestió del capitá Paredes, matador en desafio del marqués de Pickman, contra 'l qual la jurisdicció ordinaria havia dictat auto de preso, ja s'ha resolt.

Y s'ha resolt inhibintse del assumpto la jurisdicció civil y ferse'n cárrech la militar.

Y en Maura, tan enérgich!... Quan aquest home 's formalisa, está vist que tot tremola; fins las espasas dintre de las vaynas!

¿Y en Juanito Maluquer?

Ja cal que redaci desseguida un B. L. M. dirigít á tots quants van elogiario pel seu rasgo d'enteresa.

«Com sigui—podrá dir—que he determinat continuar exercint la Fiscalía del Suprém, aquí li torno 'l elogi que va dedicarme. Confítise'l y guardil, si be li sembla, pera millor ocasió.»

Lo que va dir el ministre de Agricultura als membres de la Assamblea de las Cámaras de Comers:

«Yo no puedo prometer nada; lo único que puedo adelantaros consiste en la seguridad de que recogeré vuestras manifestaciones para ponerlas á la consideración de mis compañeros.»

Per aixó no 's necessitan ministres que cobrin sis mil duros d'assignació; per aixó n'hi ha prou ab un bon fonógrafo.

L'empenyo de 'n Maura en suscitar tan inoportuntament y sostenir ab tanta tenacitat la qüestió dels suplicatoris, no pot produhirli més que contra-temps y perjudicis.

Y á pesar de tot, es qüestió de dirli alló tan saguit:—¿Jesuíta y 's penja?... Senyal que li convé.

L'explosió ocorreguda días enrera en la Rambla d'Estudis, davant de El Siglo, va atribuhirse en els primers moments á una bomba.

Pero després, ab més estudi de las circumstancias especiales del fet, se ha vingut á reconeixer qu'era deguda á un fenomenó d'electrolisis actuant sobre 'ls gases de las clavegueras.

—¿Qué será de nosaltres—exclamava un amant de la tranquilidad dels temps de la velluria—si fins 'l electricitat se 'ns torna terrorista!

Perque 's veji que no sempre la Iglesia 's mostra

inclement ab els suicidas y 'ls duelistas, aquí va un cas que servirà de contrast ab la conducta que va observar ab el marqués de Pickman.

Se tracta de un tal Claudi Ramos, vehí de Salamanca, que va tenir á bé suicidarse.

Apesar de lo qual las autoritats eclesiásticas no han tingut cap inconvenient en concedirli terra sagrada.

Hi ha que advertir que 'l suicida en son testament va legar una gran part de la seva fortuna á una comunitat religiosa.

Si en lloch de una gran part, li hagués llegada tota entera, no ja sols terra sagrada li hauría concedit, capassa era de molt més, fins de canonisarlio!

Ni 'ls russos se poden queixar dels japonesos, ni 'ls japonesos se poden queixar dels russos.

Segons diuhen, l'hivern ha fet la seva aparició en la Mandxuria, ab un rigor extraordinari, propi de aquell país.

¿Y qué han de fer els japonesos y 'ls russos, sino escalfarse mútuament tot lo que poden, pera ferse passar el fret?

Els concejals del meu poble semblan cadells de tres mesos: no més están que per festas, bons bossins y otros excesos.

Varen anar á Zaragoza en rumbós tren especial, y per poch tornan á casa entre civils y lligats.

«Alcanzaré presupuesto,» van dirnos avans d'anarsen... Bueno; ara, quan passém comptes, ja 's veurá aixó del alcance.

Hi ha gent que de moure escándol y fé 'l ximple á tot arreu ne diu «enlayrar la patria» y «traballar pel progrés.»

No 'm sab greu que 'ls regidors anessin á veure 'l Ebro: que hajin tornat á venir, ¡aixó es lo que jo lamento!

Arcalde de Gerolstein, que lo que no es teu regalas, ¿no sabs tú, desventurat, que una Verge no pren varas?

Festas Mercè, cosso blanch, visita á la Pilarica... ¡preparen cuántas catástrofes en menos de quinze días!...

Deya un gura de caball al tornar de Zaragoza:—Tan bien allí nos portamos... que por poco nos penyoran.

Als ápats, cinquanta edils; á las sessions, quinze ó setza... «Y así se pasa la vida y así se viene la muerte.»

¿Ets modest, no t'exhibeixes ni vas en cotxe de franch? Noy, ab franquesa, ¡ningú diria qu'ets con-jai!

Grans sessions las del Congrés, ¡quina batassas més macas!... Pero per xó 'l preu del pá veig que per ara no baixa.

Per mel superior, 'l Alcarria; pel bon massapá, Toledo; per equilibris difícils, els de 'n Romero Robledo.

Si la gent que fa discursos s'ocupen en fer llonguets, no sé per qué se 'm figura que aniriam molt més bé.

Entre en Maura y en Moret las conferencias may paran; entre en Maura y en Moret, ¡vaya un modo de rifarsens!...

Com á discursos hermosos, ho son els de 'n Canalejas, pero es alló, ¡pots xiular si 'don dallóns no vol beure!

Diu que s'han tancat vuyt fábricas; ¡sempre sangras al débill! ¿Quin día sentirém dir: «S'han tancat vuyt ministeris?»

La esquadra russa del Báltich ja ha alcanesat una victoria: ha trobat un yol de barcas y las ha obligat á corre.

Mare, vaig á la Mandxuria; un que dit d'aquella terra m'ha dit que als enterradors allí no 'ls falta may 's yna.

Unicas notas que sonan entre 'ls instruments d'Orient:

el japonés, sempre fá; el rus, ré, ré y sempre ré.

Enguany sí que per Tots-Sants ens trobarém ben fumuts: diu que totas las castanyas s'han enviat á Port-Arthur.

L. WAR

En Joseph de ca 'l Petit es un noy tan afamat que fins li han pronosticat que morirá d'un enfú. Y devegadas ens diu:—Tinch tanta gana al mitj día que de segü 'm menjaría un gall mort de viu en viu.

Abressada ab un vellot trobá á sa muller en Canut, y semblant ingratitut castigá á cops de garrot. Com ni bellugarse pot, no veventia pel vehinat, un, per ella ha preguntat, y ha contestat el marit que li feya guardá llit una gran «debillitat».

—Hola D. Lluís, ¿cóm li va? —Molt bé, gracias, y á vosté? —Ja ho pot veure, sempre guapo. ... Y es nano, borni y garrell.

Vam els dos enamorarnos anant un día en el tren, y 'l amor que 'ns vam jurar 'l hem olvidat, es ben cert; d'eix olvit no me 'n extranyo, pues com eixos juraments els vam fer anant de viatge, fou un amor «pasatjer».

F. CAMAMILLA

Mossen Pasqual 'l altre día, que no 's pot tenir de grós, ensenyava al vehí Ambrós un gran corral que tenia y deya:—¿Qué t sembla, noy, quanta viram va creixent?— y 'l Ambrós digué al moment:—Tant m'agrada aixó ¡tafoy! que si tingues un corral y nom faldessin cent rals, desde avuy criava animals com vosté, Mossen Pasqual.

T. J. PISSARRA

Tant blincava 'l cos, 'l Agnés, que á lo seu pare ¡pobre home! va agafarli la manía de que, era feta de goma; y avuy s'ho ha pensat mol més al sentit á la seva dona que li deya:—¿Que no ho sabs? La nostra filla ja es dona!

J. MONTABLIZ

Un cert día un home vell trobá á un jove capellá y tot s'guit:—¿Cóm está pare? li va dir aquell tot allargantli la mà. Un que aixó senti:—Tafoy, va dir, ve'is si es cosa rara; no havia vist may encare, que 'n el món hi hagués un pare molt mes jov' qu'el seu noy.

CLARINET

A LO INSERTAT EN L'ÚLTIM NUMERO

- 1.ª XARADA.—Es tre lla-da.
2.ª MUDANSA.—Tenda—Tanda—Tunda.
3.ª TARGETA.—La Gloriosa.
4.ª CONVERSA.—Rosa.
5.ª GEROGÍFICH.—Com mes cusins, mes endins.

Han endavinat totas ó part de las solucions correspondents al número anterior els caballers Un que tot sol ha fet capot á la manilla, Musclius y Francisco Serradell.

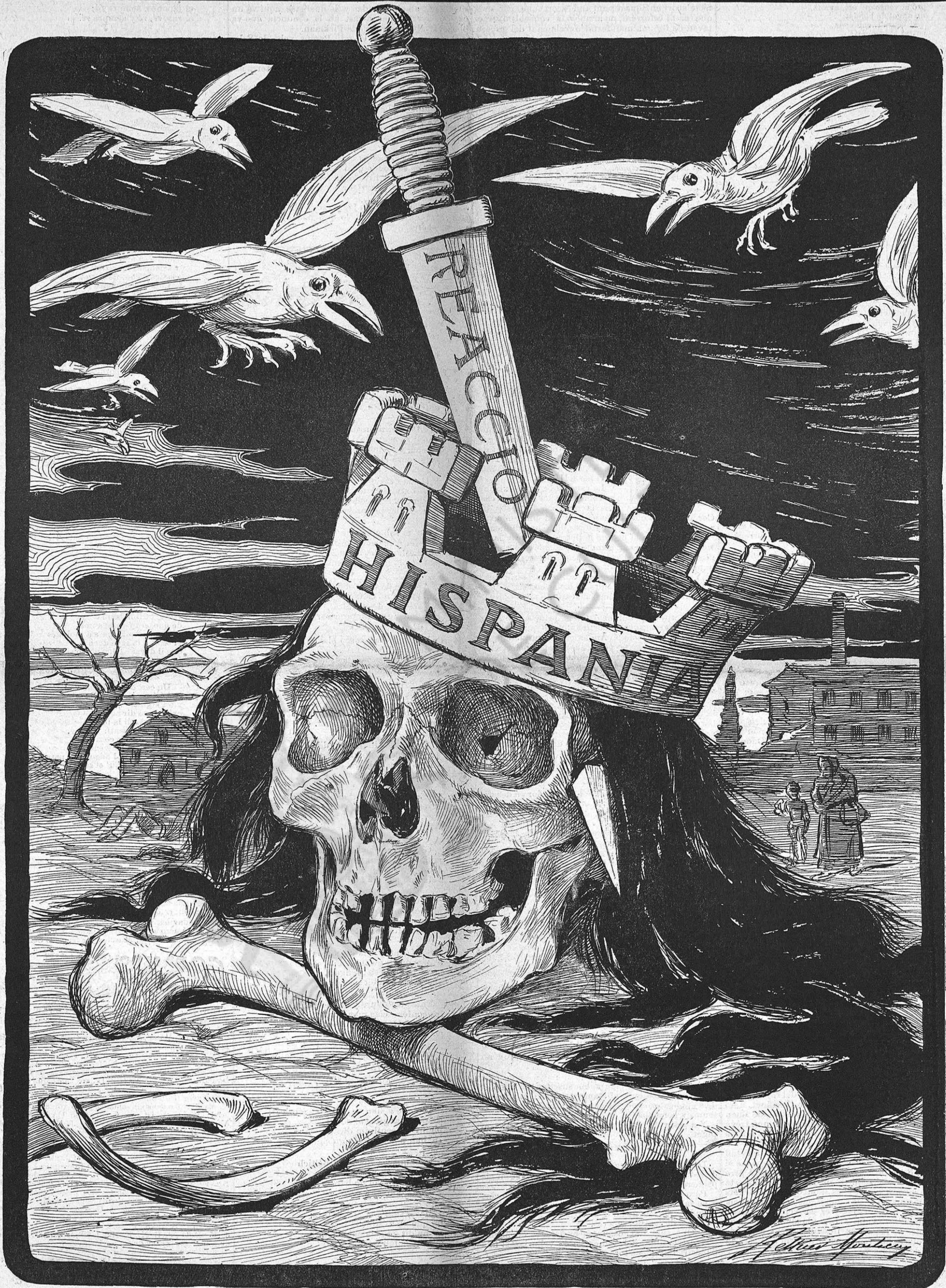

Caballers: Nov del sigle, Un draga curas, Jaime S. Vendrellerch, Jaime Ribó, E. Pabissa Boneu, Sebastianet, (a) Píñana y Ualap; No.

Caballers: Manel del molí, María Alberich, Enrich Doménech y A. Cararach; Sí.

Caballer: Musclius: Crech que sí. Serveixis passar per la llibrería.—Juan Cants: No fa la pesada.—Antolí Boada Ribot: Estantissas.—Joseph Casadessus: Es pitjor que taca d'oli.—Enrich Tubau: Dolent, més que dolent.—R-sca-tripas: Quedan nostres, per un cas de compromís.—Salvador Pulido: Alto! S'ha acabat la discussió.—F. M. C.: No sabríam ahont ficarho tot aixó.—Manso n.º 1: Ja haurá vist que sí.—Joaquín C.: Poca solta.—Vicens Llopis Cirera: No serveix.—J. F. Canals: Tampoch.—Badall de fam: Fóral.—Felip Fernández: No vá.—Narcís del Toro: Lo de vosté, sí, home; ja ho sap. Sempre va... al matxix puesto.—Casimir B. de Cutó: Altre día, veurém; avuy, nó.—S. Castellví Jardí: Vosté farà, ab temps y voluntat.—J. Bosch y Romaguera: Qui sábi!—Isidro Vendrell: No, senyor.—J. Moret de Gracia: Bravísim.—Joaquín Rosés: No plau.—Francisco T. R.: Lo de vosté, menos.—Joan Cadira: Séguí, séguí. Esperí sentat.—Félix Cana: Es possible.—Jaumet M-sclans: No, fill, nó.—J. Costa Pomés: Gracias tantas.—Mossen Flocha: Es fluix, pero vamos.—J. Casímeras: Res.—J. Ll. J. R. y S. J. B. V. etc., Un que á ba contemplá, J. P., P. O., J. B. X., F. M., L. S., y J. B. C. No podem insertar las car.as per varias rabóns.

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Oim, número 8 Tinta G. Lorilleux y C.º

Espanyols, aquí 'l teniu; un mort que 's pensa ser viu.